

for denne Bevilling, nei, det er dem alle, saa man ser altsaa, at den ærede Minister dengang gif videre. Han spørger der den ærede Minister Borgen, om han vil fremkomme med et Forslag til Geistlighedens Lønninger, efter hvilke de kunde optages paa Finansloven. Ministeren gav et beroligende Svar i saa Henseende, og derfor tog det ærede Medlem sit Forslag tilbage. Men 9 Dage derefter var Borgen ikke mere Minister, og Monrad traadte i hans Sted. Saavidt jeg har opfattet den ærede Minister, var han vist ikke saa synderlig tilfreds med dette Ministerliste, og han interpellere saa Monrad meget stærkt, om han havde i Sinde at opfylde sin Forgængers Løfte og gaa i samme gode folkelige Fodspor. Monrad vilde ikke gaa ind paa d.t. men sølte sig jo uvilkaarlig trykket ved den Lustning, der havde været i det Notwittske Ministerium: thi det var en Frihedslustning, som sit sin Betydning for kommende Tider, skjønt denne Styrelse kun varede i 9—10 Uger. Monrad sølte sig trykket deraf, og Aaret efter kom han med et Forslag, i hvilket han dog paa en Maade erkjendte, at Staten maatte raade over de geistlige Midler. Jeg siger herved til hans Forslag fra 1860—61. Da forelagde Monrad Udkast til Lov om nogle Bestemmelser med Hensyn til Præsternes Lønning, og i dette Lovforslag var en § 4, hvis Hovedindhold er følgende. Den første Del handler om, at Præsten kan træffe Overenskomst med Ministeren om at lønnes fast i Stedet for flydende. Ved Balance skal Kongen have Ret til at bestemme, om han skal lønnes fast, og da hvor meget der skal trækkes fra Embedet, det er det Andet; og endelig det Tredie i Paragrafen er, at det, der bliver tilovers, skal Bevillingsmyndigheden raade over. Ordene lyde saaledes — det er kun fire Linier —: „Men over de saaledes for Folketjenesten indvundne Beløb kan, indtil anden Bestemmelse tages, ei raades uden Rigsdagens Samtykke“. Altsaa daværende Minister Monrad erkjendte, at skulde der klippes fra Embederne, kunde det kun ske ved, at man fik en Lov, og denne Lov forelagde han i Landstinget. Han erkjendte dernæst, at over det Overflydende kunde der kun raades, indtil anden Bestemmelse toges ved aarlig Bevilling. Men hvorledes stillede den høitagtede Minister, daværende Folketingsmand Fischer, sig til dette Forslag? Han stillede sig paa den Maade, at da Minister Monrad i den Anledning havde optaget Bestemmelsen paa Finansloven, saa stillede han sig paa den Maade, — det er en Selvfølge, at jeg ikke bebrejder ham det, tværtimod erkjender jeg det for rigtig og korrekt, at han sandt, at selve denne Paragraf smagte altsor meget af Kirkens Eiendomsret, og ikke gav Bevillingsmyndigheden fuld Raadighed til — at han stillede sit gamle Forslag fra 1859—60 op, som ganske vist dengang ikke fik flere end 17 Stemmer; jeg formoder, det var yderste Venstre dengang, for hvem den da-

værende Folketingsmand stod som en Viser i den Retning. — Jeg skal ikke komme nærmere ind paa det og udville, hvorledes det førte til et nyt Forslag, og navnlig førte til et Forslag om en hel Omordning af Geistlighedens Lønning, og hvorledes den daværende Folketingsmand og nuværende Minister stillede sig dertil, det har desuden et andet æret Medlem berørt. Jeg maa indrømme, at han har ganske vist sin Fortjeneste deraf, og jeg kan ikke Andet end paafikne, at han sagde: Vilde de Herrer stille det Forslag op igen, — saaledes lød det for mig, — saa skal jeg gaa ind paa det nu (Winther: Saa gjør det endelig!). Ja, det er Noget, jeg ikke kan udtale mig om, hvorvidt vi endelig skulle gjøre det, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds siger, men det forekommer mig at være en Tanke, som det er værd at tage under alvorlig Overveielse, thi det er sikkert, at gaar Ministeren, hvad jeg ikke tvivler paa efter hans egne bestemte Udtalelser, ind paa sit Forslag, der har været stillet to Gange, er han ikke i Stand til at klippe fra Embederne mere, og det vil for mig være en Beroligelse. — Det er ikke Smaamind, de geistlige Lønningsmidler, jeg tror 6 Mill. Kroner, og Tienden er en overmaade besværlig Byrde. Det vilde, forekommer det mig, være noget besværligt, om betydelige, maasse endog laa de betydeligste Dele af Tienden kunde omlægges, flyttes fra nogle Hænder over i andre, uden at Bevillingsmyndigheden fik Løb ell.r Del deri; det vilde — forekommer der mig — være noget stivt lige over for den Erkjendelse, som har været hos tidligere Forsamlinger, hos tidligere Ministre, hos Monrad, og ogsaa hos det ærede Medlem, som nu er Minister. Det forekommer mig altsaa ganske sikkert, at det er Noget, der vel er værd at tage under Overveielse, om man ikke paa dette Punkt kunde søge at komme til Overenskomst med Ministeren. Jeg veed endnu ikke, hvad Præsterne ville synes om det, naar de faae Rigsdagstibenden at læse om Forhandlingerne i disse Dage, for det kan ikke neqtes, hvad man siger eller ikke siger om Theatret, eller hvor høit man sætter det eller ikke sætter det, at Forhandlingerne særlig fra den Side, hvortil det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 1ste Valgkreds (Hall) og den ærede Minister høre, næsten i Et og Alt have dreiet sig om Theatret; Præsterne synes at være glemte, det, at vi optage eller begynde at optage Tienden paa Finansloven, synes at være uden Betydning. Det synes, som om Begrebet Kirken, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) har saa ondt ved at finde ud, har meget mindre at betyde for de Herrer end den anden Anstalt. Det kan være at det er Tilfældet, jeg veed det ikke, men der er et Ordsprog, der siger: Hvad der ligger En inderst paa Hjertet, det staar yderst paa Tungen, og under alle Omstændigheder er det sikkert, at hvad der for en